

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.
Ovaj prijevod financiran je uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) i kao takav ne obvezuje Sud. Za više informacija vidjeti detaljnu napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.
This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.
La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obavještajna bilješka o praksi Suda br. 133

Kolovoz - rujan 2010.

Schüth protiv Njemačke - 1620/03

Presuda 23.9.2010. [Peti odjel]

Članak 8.

Članak 8. st. 1.

Poštivanje privatnog života

Razrješenje dužnosti crkvenih djelatnika zbog preljuba: *nema povrede; povreda*

[Ovaj pravni sažetak također obuhvaća predmet *Obst protiv Njemačke*, br. 425/03, 23. rujna 2010.]

Činjenice – U predmetu *Obst*, podnositelj zahtjeva odrastao je u mormonskoj vjeri i oženio se 1980. u skladu s mormonskim običajima. Nakon što je obnašao razne dužnosti u Mormonskoj crkvi, 1986. imenovan je na mjesto ravnatelja za odnose s javnošću u Europi. U prosincu 1993. povjerio je svom župniku da je imao aferu s drugom ženom. Župnik mu je savjetovao da to kaže svom nadređenom, što je i učinio. Nekoliko dana kasnije, njegov nadređeni otpustio ga je s dužnosti koju je obnašao bez otkaznog roka i to zbog preljuba.

U predmetu *Schüth*, podnositelj zahtjeva radio je kao orguljaš i zborovođa u katoličkoj župi od sredine 1980-ih pa sve do 1994., kada se rastao od svoje supruge. Od 1995. živio je sa svojom novom partnericom. U srpnju 1997., nakon što su njegova djeca rekla ljudima u vrtiću da im otac čeka još jedno dijete, župnik se obratio podnositelju zahtjeva s tim problemom. Nekoliko dana kasnije, župa je izvijestila podnositelja zahtjeva da je dobio otkaz zbog preljuba u travnju 1998.

Podnositelji zahtjeva pokrenuli su radne sporove pred nadležnim sudovima, koji su u konačnici odlučili da su otkazi bili zakoniti.

Pravo – Članak 8.: U oba slučaja Sud je ispitivao ravnotežu utvrđenu od strane domaćih radnih sudova – i to između prava na poštivanje privatnog života zajamčenog člankom 8. i prava koja uživaju Mormonska i Katolička crkva na

temelju Konvencije koja jamče autonomiju vjerskih zajednica od neopravdanog miješanja države – te da li je ta ravnoteža podnositeljima zahtjeva pružala dovoljnu zaštitu. Stavljanjem sebe u funkciju radnih sudova i Ustavnog suda koji je nadležan za ocjenu ranijih sudskih odluka, država je postupila u skladu sa svojim pozitivnim obvezama propisanim zakonom glede radih sporova. Podnositelji zahtjeva bili su u mogućnosti pokrenuti radni spor pred nadležnim sudom kako bi se utvrdilo da li je otkaz bio zakonit u smislu državnog zakona o radu, a imajući u vidu crkveni zakon o radu. U oba slučaja Savezni radni sud je utvrdio da Mormonska i Katolička crkva uvjetuju bračnu vjernost svojim zaposlenicima, što nije u suprotnosti s temeljnim načelima pravnog poretka.

U predmetu *Obst*, Savezni radni sud je istaknuo da je jedini razlog zbog kojeg je Mormonska crkva dala otkaz gospodinu Obstu bio taj što je on sam Crkvi priznao preljub. Njegov otkaz je predstavljao potrebnu mjeru u cilju očuvanja vjerodostojnosti crkve, posebno uzimajući u obzir prirodu njegovog radnog mjesta i važnost apsolutne vjernosti u braku. Sudovi su objasnili zašto Crkva nije bila dužna prvo izreći blažu kaznu, poput upozorenja. Prema Žalbenom radnom sudu, šteta koju je g. Obst pretrpio kao rezultat otkaza bila je ograničena, uzimajući u obzir, između ostalog, njegovu relativno mladu dob. Radni sudovi su uzeli u obzir sve relevantne čimbenike te su detaljno i precizno utvrdili ravnotežu interesa u pitanju. Činjenica da su sudovi pridali veću težinu interesima Mormonske crkve od onih g. Obsta, ne predstavlja povredu u smislu Konvencije. Njihov zaključak da gospodin Obst nije bio predmet nezakonitog postupanja nije bio nerazuman. Budući da je odrastao u okrilju Mormonske crkve, morao je - ili je trebao - biti svjestan, prilikom zaključenja ugovora o radu, važnosti koju njegov poslodavac pridaje bračnoj vjernosti i nekompatibilnosti njegova izvanbračnog odnosa s povećanim dužnostima odanosti koje ima prema Crkvi kao ravnatelj odnosa s javnošću u Europi. Nametnuta dužnost lojalnosti bila je prihvatljiva i usmjerena očuvanju vjerodostojnosti Mormonske crkve. Žalbeni radni sud jasno je istaknuo da njegove zaključke ne bi trebalo tumačiti na način da svaki čin preljuba predstavlja opravdani razlog za otkaz ugovora o radu crkvenim djelatnicima. Zaključno, uzevši u obzir širinu slobode procjene države u ovom predmetu, a posebice činjenicu da su radni sudovi morali postići ravnotežu između nekoliko privatnih interesa, članak 8. Konvencije nije propisivao obvezu države da podnositelju zahtjeva jamči veći stupanj zaštite.

Zaključak: nema povrede (jednoglasno).

U predmetu *Schüth*, Sud je morao primijetiti oskudnost obrazloženja radnih sudova o posljedicama koje su nastale podnositelju zahtjeva zbog njegovog postupanja. Žalbeni radni sud se ograničio na činjenicu da njegovo radno mjesto orguljaša i zborovođe nije regulirano propisima, to jest, da on ne spada u onu kategoriju radnika koji su morali biti otpušteni u slučaju ozbiljnog nedoličnog ponašanja, međutim ta je kategorija ipak toliko usko povezana s Katoličkom crkvom tako da župna crkva nije mogla podnositelja ne otpustiti, bez da izgubi kredibilitet. Interes Crkve kao poslodavca nije bio usmjeren ugrožavanju prava podnositelja zahtjeva na poštivanje njegovog privatnog i obiteljskog života, već samo protiv zadržavanja zaposlenja. Štoviše, sukladno poreznom sustavu kartičnog plaćanja, zaposlenik nije bio u mogućnosti prikriti od svog poslodavca činjenice koje se odnose na njegov građanski status, kao na primjer razvod ili rođenje djeteta. Kako bi kvalificirali ponašanje podnositelja zahtjeva kao ozbiljnu povredu u smislu Osnovnog Pravilnika, radni sudovi su zauzeli stav Crkve kao poslodavca kao mjerodavan, bez bilo kakvog daljnjeg preispitivanja. Detaljniji pregled je potreban kod vaganja suprotstavljenih prava i interesa u pojedinom slučaju, posebno zato što se u ovom slučaju podnositelja zahtjeva pravo pojedinca nalazi nasuprot kolektivnog prava. Po mišljenju Saveznog ustavnog suda, Crkva je mogla zahtijevati da njezini zaposlenici ispunjavaju niz temeljnih

načela, ali odnos poslodavac-zaposlenik u smislu građanskog prava nije time stekao crkveni status. Potpisivanjem ugovora o radu, podnositelj zahtjeva prihvatio je dužnost odanosti prema Katoličkoj crkvi koja je ograničavala njegovo pravo na poštivanje njegovog privatnog života u određenoj mjeri; njegov potpis se ne može tumačiti kao neupitno obećanje da će živjeti čitav život u apstinenciji u slučaju rastave ili razvoda. Radni sudovi pridali su samo marginalnu pažnju činjenici da predmet podnositelja zahtjeva nije poprimio medijsku pozornost obzirom da, nakon četrnaest godina radnog staža u župi, podnositelj zahtjeva nije izazvao položaj Katoličke crkve kako bi dokazao nepoštivanje svog privatnog života. Konačno, Žalbeni radni sud tek je šturo naveo da nije zanemario posljedice otkaza za podnositelja zahtjeva, međutim, naveo je kako je taj čimbenik uzet u obzir. Činjenica da zaposlenik koji je dobio otkaz od crkve kao poslodavca ima ograničene mogućnosti za pronalaženje drugog posla, bila je od osobite važnosti, posebice u ovom slučaju, obzirom da je zaposlenik imao specifičan posao orguljaša i zborovođe te bi za njega bilo veoma teško pronaći novi posao izvan Crkve. Prema tome, radni sudovi nisu dovoljno jasno objasnili razloge zbog kojih su smatrali, što proizlazi iz utvrđenja Žalbenog radnog suda, da interesi župe daleko nadmašuju one podnositelja zahtjeva, niti su uspjeli izvagati prava podnositelja zahtjeva u odnosu na prava Crkve kao poslodavca na način kako to predviđa Konvencija. Prema tome, država nije pružila podnositelju potrebnu zaštitu prava.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak, sastavljen od strane Tajništva, ne vezuje Sud.

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Europskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prijevod ne obvezuje Sud niti je isti odgovoran za njegovu kvalitetu. Prijevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka s kojom ga je Sud podijelio. Prijevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno s naznakom autorskih prava i referencom na Zakladu za ljudska prava. Ukoliko se bilo koji dio ovog prijevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, molimo kontaktirajte publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle

HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.